

stændighederne nu ikke ere de samme, som de vare, dengang vi vedtogte Loven af 1868; de ere tværtimod i flere Henseender ikke saa lidet forskellige derfra. Dengang vi nemlig behandlede den nævnte Lov, gif der over Danmark saadan en sød Duft, der kom fra de 13 Milioner, som vi ventede ovre fra Amerika. Det var jo en ganske kjøn Sum, men det Børste var, at vi ikke fik den. Denne Duft trængte sig ogsaa ind her i Rigsdagen, hvor disse Milioner ogsaa bleve omtalte, og det skulde ikke undre mig, om denne Duft har havt Indflydelse paa en eller anden æret Rigsdagsmands Afstemning. Jernbaneloven var imidlertid meget nøie sammenknyttet med en anden Lov, som dengang passerede Rigsdagen, nemlig Loven om Estrups eller — jeg beder om Forlæbelse — Søbjergs Havn, ja, disse to Love vare egentlig byggede paa hinanden. Der var Mange, som mente, at denne Havn ikke vilde blive bevilget, men man vedtog dog at give de nødvendige Penge dertil, og det blev bestemt, at den skulde være istand til den 1ste Januar 1871, hvad den imidlertid ikke er bleven, uden at jeg skal kunne sige, hvad der har været veien derfor. Udsigten til virkelig at faae denne Havn er imidlertid efter min Mening ligesaa daarlig nu som tidligere, ja, en Havn kunne vi maasse nok faae, men om vi kunne faae en Havn, som der kan seiles paa, er en helt anden Sag, og der foreligger endnu ikke Bevis for, at vi virkelig kunne faae en saadan. Det har altid været Manges Mening, at det ialtfald vil blive meget vanskeligt at faae en Havn, der kan bejeiles af større Skibe, og denne Mening bestrykes ved en Bekjendtgjørelse fra Marineministeriet om, at der har dannet sig en Sandvælv ved Indløbet til Havnen derovre. Nogle Smaaskibe kan man vel nok faae til at seile paa den, naar man nemlig bestandig retter Løbet efter Sanddannelserne, og vil man lade sig nøie med en saadan Seilads, saa kan man jo sagtens faae den. Som det gaar mange enkelte Mennecker, saaledes gaar det ogsaa Staten, at der nemlig kan være Tider, hvor man nok kan føle sig foranlediget til at være lidt flot og ogsaa virkelig kan være det; men leve vi i saadanne Tider for Diebliffet? Det

maatte da være en Tid, hvor Mandens Kasse eller Statens Kasse svulmede, saa at man ikke vidste, hvorledes man skulde blive af med Pengene; men er dette nu Tilfældet med os? Er vor Finantstilstand saaledes, at vi behøve at søge Anledning til at anvende de mange Penge, vi have, eller er den blot saaledes, at vi kunne forsvare at søge en saadan Anledning? Var Tilstanden virkelig flot, saa burde man have Rigsdagen og Finantsministeren ordentlig i Tale, havde jeg nær sagt, fordi de alligevel blive ved med deres Skatter; thi de gamle Skatter, der først oprindeligt skulde gjælde for enkelte Aar, har man nu faaet som faste Skatter, og dette synes jo ganske vist ikke at tyde paa, at der er nogen synderlig overdreven Overflødighed tilstede i vor Kasse. Det hedder bestandig her i Salen, at vi skulle spare, og jeg skal ikke negte, at man undertiden ser en Sparommelighed her, hvorved der samles nogle Smaasummer sammen; men overfor de store Udgifter, som egentlig ere de, der trykke os, sporer jeg ikke den allermindste Besparelse. Der er jo egentlig tre Byrder, som tynde haardt paa os, nemlig: Udgifterne til Krigsvæsenet, til Pensionsvæsenet og til Jernbanevæsenet, og dersom vi ikke spare paa disse tre Poster, saa er al den øvrige Sparommelighed ikke Andet end Lapperi, og det skulde vi dog søge at undgaa. Der er icke nogen Tvivl om, at vi godt kunne bygge disse Jernbaner, som der er Tale om at anlægge paa det smalle Land ovre ved Vesterhavet; ja, naar vi ville anstrenge os af yderste Kræfter, er jeg overbevist om, at vi kunne lægge en Bane paalangs ad Vangeland; men vi kunne ikke bygge disse Baner uden Penge, og disse Penge er det ogsaa muligt at faa fat paa, det skal jeg ikke negte. Hvor ere de da? De ere i Reserveconden, og ville vi ikke tage dem der kunne, vi faae dem ved et Laan eller paalægge en Ertraskat. Det er jo en meget stor Reservecond, vi have, og i den kunne vi godt gribe ned og faae saamange Penge op, at vi kunne bygge Jernbaner derfor; men naar vi tage Pengene nu, saa er der ingen næste Gang, og vi ere altsaa komne til en Nedgang i vor Pengetilstand ved at bruge dette Middel. Laan kunne vi